

[Borgbjerg.]

Ønsker, Gambetta nærrede for en mere ligelig Formuefordeling i Samfundet.

Det ærede Medlem Hr. Holstein talte om den marxistisk maksimalistiske Skattepolitik og anvendte dette Ord paa den gældende Skattelovgivning, som vi Socialdemokrater for øvrigt ikke har en væsentlig Andel i, men som er Venstres og Højres Værk, og lidt senere sagde det ærede Medlem, at han ønskede en Udvikling, hvorefter Lønarbejderne blev meddelagtige i Bedrifterne. Men, føjede det ærede Medlem til, dette er ikke Socialisme, dette kan ske indenfor det bestaaende Samfunds Rammer, dette kan gøres paa det kapitalistiske Samfunds Grundlag.

Overfor dette vil jeg dog fremhæve den fuldkomne Mangel paa Logik deri. Den bestaaende Skatteordning, som er Højres og Venstres forenede Værk, kalder det ærede Medlem marxistisk, endda marxistisk i højeste Potens: marxistisk maksimalistisk. Men en Udvikling, som vi ogsaa ønsker i Socialdemokratiet, efter hvilken Arbejderne faar mere Lod og Del i Bedrifterne, i deres Ledelse, i Udbyttet, i Ejendommen dertil, den maa vi ikke kalde socialistisk, den er kapitalistisk, for den bevæger sig indenfor det kapitalistiske Samfunds Rammer.

Dette er en klar Selvmodsigelse, der viser, at det ærede Medlem ikke har gennemtænkt disse Problemer. Det er dog ikke saadan, at en Samfundstilstand ophører en bestemt Dag, paa et bestemt Klokkeløst, og der kommer et nyt. Det er dog saaledes — det har jeg meget ofte haft Lejlighed til at udvikle ogsaa her i Tinget —, at den nye Samfundstilstand fødes af den gamle, efterhaanden som den forældes. Det er dog saadan, at Fostret bevæger sig indenfor Moderlivets Ramme, det trives og vokser dér; men 9 Maaneder efter er et nyt Væsen kommet til Verden. Saadan er det ogsaa i Samfundet. Det har bl. a. ogsaa Karl Marx paavist.

Det feudale Samfund levede ikke til 14. Juli 1789, og fra den Dato begyndte ikke det kapitalistiske Samfund, men der var en Overgang. Det feudale Samfund havde endnu under det kapitalistiske Samfund en Række Levninger, en Række Rudimenter. Et af Rudimenterne er Lensadelen, et af Rudimenterne er Godsejerstanden, saadan som den har formet sig her i det sidste Aarhundrede. Det er et Rudiment,

der nu er stærkt paa Retur, hvad der er en naturlig Frugt af en naturlig Udvikling.

Som det kapitalistiske Samfund i sig har Rudimenter fra en tidligere Samfundstilstand, saaledes rummer det Spiren til en ny, Fagorganisation, Kooperation, Arbejdernes kommunale og politiske Indflydelse, hele den kulturelle Højnelse. Som Bønderne gennem det sidste Aarhundrede rykker frem, som Borgerskabet var rykket frem op til Frihed og Ligestilling med de andre, saaledes er Arbejderklassen i By og paa Land nu ved at rykke frem, stræbe efter Frihed og Ligestilling med de øvrige. En ganske naturlig Udvikling. Det ene Samfund maa organisk udvikle sig af det andet.

Derfor lægger jeg heller ikke megen Vægt paa det, som baade det ærede Medlem og andre Medlemmer og den højtærede Finansminister taler om, naar de taler om udenlandske Forbilleder. Branting drev svensk Politik efter svenske Forudsætninger; Mac Donald drev engelsk Politik efter engelske Forudsætninger. Vi er et dansk Socialdemokrati, og vi driver dansk Politik efter vore Forudsætninger. Hvad der kan være rigtigt et eller andet andet Sted, behøver ikke at være det her. Vi har selv en historisk Udvikling med bestemte Forudsætninger. Det er Grundlaget for vor Politik, fordi hele vor Bevægelse netop historisk er knyttet nøje til den tidligere Udvikling her i Landet. Socialdemokratiet er den naturlige organiske Frugt af en hundredeaarig Udvikling her i Landet.

Man bebrejder os — ja, det er morsomt nok nu at høre det ærede Medlem Hr. Holstein tale paa den Maade; i min Ungdom hørte jeg de saakaldte revolutionære Socialister sige omtrent det samme, som det ærede Medlem sagde i Slutningen af sin Tale —, at en Udvikling, hvorefter Arbejderne fik større Del i Ejendommen, ikke var socialdemokratisk. Jeg hørte i min Ungdom revolutionære Socialister sige til de reformatoriske Socialdemokrater: I bevæger jer indenfor det bestaaende Samfunds Rammer, I lapper paa det! Nej, sagde vi, vi er med til at føre Udviklingen videre. Karl Marx har sagt, at han netop søgte at faa Arbejderklassen til at være Fødselshjælper ved et nyt Samfunds Fødsel. Saaledes ser vi fremdeles paa det.

De faa Kommuniste, der findes her i Landet, bebrejder os, at vi ikke efterligner Ruslands Forhold. Selvfølgelig gør vi det ikke. Men vi bedømmer, hvad der sker i Rusland historisk og objektivt. Det, der er foregaaet i Rusland i den sidste halve Snes Aar, er en Udvikling som den,